

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 18P/218/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4220205101
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2021:4220205101.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou Mgr. Janou Tvrdíkovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: P., F.. XX.XX.XXXX, W., F.. XX.X.XXXX I. D., F.. XX.XX.XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, deti rodičov: matka - P. Q., F.. XX.XX.XXXX, T. J. H., B. XX I. Z. - E. A., F.. XX.X.XXXX, T. P., Z. C. H. XX, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - otec maloletých detí sa svojím návrhom podaným na Okresný súd Komárno dňa 25.11.2020 domáhal zmeny zverenia maloletých detí. Uviedol, že matka mu deti priniesla a povedala, že sa o ne nevie teraz postarať z dôvodu, že jej súčasný partner si neželá, aby tam deti priniesla. On sa o deti postarať vie a chce ich zapísať do školy do Kolárova. Ak matka bude chcieť, umožní jej deti vidieť. Z uvedených dôvodov požiadal o zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti s tým, že matka bude prispievať na ich výživu výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrené dieťa. Styk s matkou upraviť nežiadal, na tom sa budú vedieť dohodnúť. Na pojednávaní dňa 12.5.2021 ďalej uviedol, že od pondelku (t.j. 10.5.2021) sa deti zdržiavajú u starej mamy vo Svätom Petry, dovtedy boli u neho, a to šesť mesiacov. Matka ich ku nemu poslala. Dcéry mu povedali, že matka ich nevie vychovávať. Budú u starej mamy až pokiaľ súd nerozhodne. Uviedol, že s matkou sa rozprával a povedala mu, že si má deti nechať, že sa má starať on. Keď boli u matky, stretával sa s nimi často, boli obdobia kedy sa stretávali každý týždeň, inokedy raz za mesiac. Deti u neho aj prespávali. Nikdy sa nestážovali na matkinu starostlivosť, ani on si žiadne nedostatky v starostlivosti matky nevšimol. Nemal žiadne výhrady voči starostlivosti matky. Ďalej uviedol, že prišiel o zamestnanie kvôli tomu, že sa musel starať o deti, pretože nevedel chodiť na nočné. Žije v spoločnej domácnosti s dvomi bratmi, ktorí sú plnoletí, nikde nepracujú. On pracuje brigádne a vie si zarobiť 500,- € mesačne. Deti v čase pojednávania do školy nechodili, riaditeľ školy mu povedal, že pokiaľ nemá papier, nemôže ich zapísať. Do školy v Svätom Petry nechodia preto, lebo nechcú dochádzať. Potvrdil, že v škole majú zameškané hodiny. Je si vedomý, že je povinný zabezpečiť dochádzku detí do školy. Jeho mesačné výdavky sú iba na elektrinu 30,- €, na deti má iba bežné výdavky. Jeho brat mu pomáha v starostlivosti o deti. Deti sú celý deň doma a hrajú sa. Aktuálne, keď sú deti u starej mamy, povedal im povedal, aby do školy išli, avšak nešli, nakoľko nechceli. Do školy však nechodili ani keď žili u matky.

2. Matka maloletých detí s návrhom otca nesúhlasila. Na pojednávaní dňa 12.5.2021 uviedla, že nie je pravda, že by deti odovzdala otcovi. Karolína išla k nemu iba prespať a potom tam zostala. Deti boli u otca od októbra 2020. Od pondelku (od 10.5.2021) sú však už u nej. Uviedla, že sa snažila, aby sa deti vrátili

domov. S najstaršou dcérou si písala cez facebook, aj si volali. Deti sa preto nevrátili, lebo údajne ich otec nepustil naspäť. Volali jej aj zo školy a riešila to s ňou aj sociálna pracovníčka. Deti jej však hovorili, že sa vrátiť chcú. Chcela tam poslať aj políciu, ale Karolína ju prosila, aby to nerobila, lebo sa bála, že ju otec zabije. Keď deti bývali u nej, chodili pravidelne do školy, keď boli u otca, pol roka do školy nechodili. Teraz ich priniesla domov a s p. učiteľkou sa dohodla, že od pondelku do školy prídu. Deti jej po návrate povedali, že najstaršiu dcéru chceli údajne predať, a že už to u otca nevládali. Stále boli zavšívavené, aj teraz sú dve najmladšie ostrihané na krátko. Ona s deťmi lekára pravidelne navštevovala a dohliadala na ich zdravotný stav. Deti sa už k otcovi vrátiť nechcú. Najstaršia povedala, že príde aj na súd povedať, že k otcovi sa vrátiť nechce. V minulosti jej otec nikdy nepovedal, že by mal záujem o starostlivosť o deti. Uviedla, že voči bývaniu otca má viacero výhrad, deťom však umožnila otca navštevovať, nie raz u neho bola aj ona. Na otázku kolízneho opatrovníka uviedla, že nie tak poslala deti taxikom do Kolárova, aby tam zostali žiť. Ona išla do Zlatnej na Ostrove, ale nebývala tam. Úrad nevyhľadala z toho dôvodu, pretože ju o to požiadala najstaršia dcéra, lebo sa bála, že by ju otec opäť zbil. Na pojednávaní dňa 2.7.2021 matka ďalej uviedla, že toho času je zamestnaná, pracuje denne, aj v sobotu a jej príjem je 30 € na deň. Deti sú aktuálne u jej brata. Ku nej sa vrátili asi 10.5.2021. Uviedla, že cez víkend bol otec za deťmi u nej a dohodli sa, že aj na súde povie, že deti nechá u nej. Po návrate detí ku nej s nimi žiadne problémy nemala, v ďalšom školskom roku budú deti riadne navštevovať ZŠ vo Svätom Petry.

3. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 2.7.2021 uviedol, že matka má vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté deti a aj deti sa jasne vyjadrili, že chcú zostať u matky, nechcú byť u otca.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa nasledujúcimi listinnými dôkazmi, a to: rodné listy maloletých detí, rozsudok tunajšieho súdu 9P/135/2015-32 zo dňa 23.9.2015, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 5.5.2021 a 1.7.2021, správa o maloletých deťoch zo ZŠ Svätý Peter, správa zo ZŠ Kolárovo, správa pediatričky maloletých detí, obsah pripojeného spisu tunajšieho súdu 9P/135/2015 a ostatné ku spisu pripojené doklady, a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový a právny stav:

5. Maloleté deti - P., W. I. D. sa narodili z partnerského vzťahu matky P. Q. a otca E.F. A.. Rozsudkom Okresného súdu Komárno 9P/135/2015 - 32 zo dňa 23.9.2015 bola schválená dohoda ich rodičov, na ktorej základe boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na ich výživu minimálnym výživným, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa. Styk detí s otcom upravený nebol. Mal. P. E. Q. Č. XX rokov, mal. W. XX S. a mal. D. X S.. Z výpovede oboch rodičov vyplynulo, že maloleté deti sa od októbra 2020 do mája 2021 zdržiavali v domácnosti otca, od 10.5.2021 sa opätovne zdržiavajú v domácnosti matky.

6. Otec maloletých detí je nezamestnaný, s čistým mesačným príjmom 500 €, a to titulom brigádnych prác. Okrem maloletej P.F., W. I. D. inú vyživovaciu povinnosť nemá. Žije v spoločnej domácnosti so svojimi dvoma pľnoletými bratmi, ktorí sú rovnako nezamestnaní. Jeho mesačné výdavky sú iba titulom platby za elektrinu vo výške 30 €. Matka maloletých detí je toho času zamestnaná, jej príjem je 30 € denne. Žije v Kolárove, v 1-izbovom nájomnom byt. Okrem maloletej P., W. I. D. inú vyživovaciu povinnosť nemá.

7. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 5.5.2021 vyplýva, že otec maloletých detí obýva 1-izbový rodinný dom bez príslušenstva so suchou toaletou na dvore. Domácnosť je zariadená skromne starším nábytkom, čistota a hygiena bola na nízkej úrovni. Maloleté deti sa sprchujú u svojej krstnej mamy vo vedľajšom dome, tam sa chodia aj najesť, alebo chodia k starému otcovi. Pri pohovore maloleté deti uviedli, že chcú zostať u otca, ľúbia ho. Uviedli, že ich mama má stále nového partnera, aj pred tým bývali striedavo u babky vo Sv. Petry. Aj teraz, keď si našla nového partnera, zobrali ich k otcovi. Chcú u neho zostať, pretože v blízkosti býva aj ich krstná mama, ku ktorej chodia. Úrad konštatoval, že otec má vytvorené vhodné bytové a sociálne pomery na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 1.7.2021 vyplýva, že matka žije na adrese P., B. XX, kde sa nachádza 1-izbový nájomný byt s kuchyňou bez sociálneho zariadenia s vonkajšou toaletou. Zariadenie bytu je nízko štandardné, čistota domácnosti bola na dobrej úrovni. Maloleté deti majú zabezpečené ošatenie a hygienické potreby. V byte je zavedená elektrina, voda, kúrenie je na tuhé palivo. Matka pracuje na sezónnych prácach, momentálne v Nitre na obrábaní viniča. V čase šetrenia sa maloleté deti nachádzali už u matky, pričom kolíznemu opatrovníkovi uviedli, že mame sa ozvali formou sociálnej siete a telefónu, a to požiadali ju, aby prišla pre nich, pretože

sa u otca necítili dobre. Otec dlho pracoval a nebol s nimi doma. Karolínu chcel navyše predať susedovi, ale následne im povedal, že žartoval. Nahnevala sa na neho, pretože to podľa nej nie je žart. Prosili mamu, aby pre nich prišla a zobrala ich domov. Úrad záverom konštatoval, že matka má vytvorené vhodné bytové a sociálne pomery na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

8. Zo správy ZŠ s MŠ Józsefa Kossányiho s VJM Svätý Peter vyplýva, E. P. D. Ž. X. S., E. W. Ž. Z. X. S. a mal. D. Ž. X. ročníka. Od novembra 2020, kedy maloleté deti mali neospravedlnené hodiny každý deň, bola ich neúčast' hlásená TSP pracovníčkam Obecného úradu vo Svätom Petry. Triedne učiteľky kontaktovali aj pediatričku detí, či nie sú PN. Matka bola písomne do školy predvolaná na pohovor, nedostavila a školu nekontaktovala. Školu kontaktovala 26.11.2020, a to špeciálneho pedagóga, ktorému oznámila, že deti sú u otca a zo školy budú odhlásené. Uviedla, že podľa jej vedomostí ich otec prihlásil už do inej školy v Kolárove. Špeciálna pedagogička ju vtedy informovala, že deti ešte patria do evidencie školy vo Svätom Petry, kde majú neospravedlnené hodiny a bola upozornená na následky nepravidelnej dochádzky žiakov. Otec detí nikdy nekomunikoval so školou, ani s triednymi učiteľkami. Nedostali ani žiadne informácie o prihlásení žiakov na inú školu. Maloleté deti sa na výučbu dostavili až 17.5.2021 v sprievode matky, počas obdobia od novembra 2020 do mája 2021 nenavštevovali žiadne školské zariadenie.

9. Zo správy pediatričky maloletých detí MUDr. Bastrákovéj vyplýva, že deti sú v jej evidencii od r. 2016, očkovania majú podľa predpisu MZ SR, poradne podľa odporúčania absolvovali. Nebývajú často choré, naposledy boli vyšetrené v októbri 2020.

10. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Možnosť meniť právoplatné súdne rozhodnutie je výnimkou z pravidla občianskeho procesného práva, nazvanou *clausula rebus sic standibus*. Táto zásada umožňuje zmeniť rozsudky, napr. o výžive a výchove maloletých detí, aj bez návrhu, ak sa súd dozvie, že sa podstatným spôsobom zmenili okolnosti, z ktorých vychádzalo pôvodné rozhodnutie, Zákon nevylučuje, aby konanie začalo aj na návrh účastníka, avšak nie je petitom viazaný. Špeciálna úprava týkajúca sa zmeny rozsudkov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých detí sa nachádza v ust. § 121 CMP. Pokiaľ sa týka výchovy maloletých detí, hmotnoprávnym základom pre zmenu je ustanovenie § 26. Zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku nemôže byť akákoľvek. Musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu, musí ako prvý krok ustáliť, či došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam. Zo skutočnosti, že zmena pomerov je hmotnoprávnym základom pre nové rozhodovanie, vyplýva, že súd je vždy povinný zistiť a ustáliť v takýchto rozhodnutiach všetky okolnosti, za ktorých k výroku rozsudku dospel. Závažnosť zmeny pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcim k riadnej výchove dieťaťa je stabilita jeho pomerov vrátane stability výchovného prostredia. Súd by nemal túto požiadavku absolutizovať, ale vždy vziať do úvahy všetky faktory, najmä názor dieťaťa, ktoré je ho už schopné vyjadriť s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť.

12. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že napriek tomu, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, v období od októbra 2020 do mája 2021 sa nachádzali v

osobnej starostlivosti otca. Vykonaným šetrením mal súd preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky na osobnú starostlivosť o maloleté deti. Vzhľadom na vek maloletých detí súd v konaní rovnako zisťoval, a to prostredníctvom kolízneho opatrovníka, ich názor na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Maloleté deti sa prvotne vyjadrili tak, že chcú zostať žiť u otca, avšak v priebehu konania tento svoj názor zmenili, matku kontaktovali a vrátili sa opäť do jej domácnosti. V čase rozhodnutia súdu sa deti už fakticky nachádzali v osobnej starostlivosti matky. Súd mal ďalej preukázané, že v období, kedy boli deti u otca, neplnili si riadne povinnú školskú dochádzku, otec na túto skutočnosť nedohliadal. Po návrate k matke začali školské zariadenie opäť navštevovať. S poukazom na uvedené skutočnosti, najmä na samotný názor maloletých detí, ktoré sa jednoznačne vyjadrili, že chcú zostať u matky, súd dospel k záveru, že nie je v záujme maloletých detí meniť rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Matka má podmienky na starostlivosť o deti, túto aj má záujem vykonávať, pričom rovnako deti chcú v jej starostlivosti zostať. Matka otcovi detí žiadnym spôsobom nebráni s deťmi sa stretávať, čo potvrdzuje aj jej vyjadrenie, že otec bol pred krátkym časom u nej deti pozrieť, pričom matka uviedla, že spoločne sa dohodli, že deti zostanú u nej. Po posúdení všetkých uvedených skutočností súd návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom, zamietol.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.